



An Investigation of the Relationships Between Teachers' Competency with Lesson Planning, Designing Learning Environments and Materials, and Their Socio-Cultural Characteristics

Hasan BOZASLAN * Gülten GENÇ ** Ahmet KAYA *** Feridun MERTER ****

Received: 09 August 2011

Accepted: 25 July 2012

ABSTRACT: In this study, relationships between teachers' socio-cultural characteristics and their competency with lesson planning, and designing learning environments and materials were examined. This study had a survey design. The questionnaire was administered totally in 16 elementary schools including two private and four public schools in Gaziantep, one private and six public schools in Nizip and three public schools in a village. The number of teachers participated in the study was 159. Collected data were analyzed through SPSS 15.00 for Windows. After data analysis, findings which are statistically significant were presented through tables. According to the results, statistically significant differences were reported in favor of teachers teaching in private schools with smaller class size between 15-20 whose parents have earned higher levels of education and have had higher socioeconomic status.

Key words: primary school teacher, socio-cultural characteristics, educational setting.

SUMMARY

Purpose and Significance: In this study, it was aimed to determine whether teachers' competency with lesson planning, and designing learning environments and materials do differ on their socio-cultural characteristics. The study is expected to contribute to teachers in terms of their design of a classroom which can meet students' needs, and a more qualified implementation with regard to the scope of classroom management. Therefore, this study was conducted to investigate relationships between teachers' socio-cultural characteristics and their competency with lesson planning, and designing learning environments and materials.

Methods: This study had a survey design. In this respect, teachers' competency with lesson planning, and designing learning environments and materials was determined through a questionnaire. The questionnaire used in the study was a 5-point Likert type scale as shown in the following: 5=always; 4=often; 3=sometimes; 2=rarely; 1=never. The data were analyzed through SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Sciences). The questionnaire was administered totally in 16 elementary schools including two private and four public schools in Gaziantep, one private and six public schools in Nizip and three public schools in a village. Totally, 159 primary school teachers responded to the questionnaire. After data analysis, findings which are statistically significant were presented through tables.

* *Corresponding author:* Lecturer, Department of Educational Sciences, Faculty of Education, Harran University, Şanlıurfa, hbozaslan@gmail.com

** Ph.D, Department of Foreign Language Education, Inonu University, Malatya, ggenc@inonu.edu.tr

*** Assist. Prof. Dr., Department of Educational Sciences, Faculty of Education, Harran University, Şanlıurfa, ahmetkaya@harran.edu.tr

**** Prof. Dr., Department of Primary Education, Faculty of Education, Inonu University, Malatya, fmerter@inonu.edu.tr

Results: As a result, the findings showed statistically significant differences in favor of female teachers, teachers teaching in private schools, teachers teaching 15-20 students per classroom, teachers with higher level of parental education, and teachers with civil-servant parents.

Discussion and Conclusions: Considering all these results, teachers seem to be in need of education on lesson planning, and designing learning environments and materials appropriate for topics. In addition, the number of private schools should be increased, schools should be provided with new equipment, class-size should become smaller, and necessary measures should be taken to increase income and educational levels of the society. For researchers, some dimensions of classroom management such as creating positive classroom climate, ensuring effective interaction in the classroom, establishing good relationships are also strongly recommended to be studied.

Öğretmenlerin Dersi Planlama, Ortam ve Materyal Hazırlama Yeterlilikleri ile Sosyo-Kültürel Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Hasan BOZASLAN* Gülten GENÇ** Ahmet KAYA*** Feridun MERTER****

Makale Gönderme Tarihi: 09 Ağustos 2011

Makale Kabul Tarihi: 25 Temmuz 2012

ÖZET: Bu çalışmada, ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun olarak dersi planlama, sınıf ortamını düzenleme ve konuya uygun materyal hazırlamadaki yeterlilikleri ile sosyo-kültürel özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Anket, Gaziantep il merkezinde ikisi özel, dördü devlet okulu, Nizip ilçesinde birisi özel, altısı devlet okulu ve ilçeye bağlı üç köy okulu olmak üzere toplam 16 ilköğretim okulunda uygulanmıştır. Anketi toplam 159 sınıf öğretmeni yanıtlamıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Çözümleme sonucunda $p < .05$ düzeyinde anlamlı bulunan sonuçlar, tablolarla gösterilmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda anne ve babalarının eğitim düzeyi ve maddi durumu yüksek olan, özel okulda çalışan, sınıf mevcudu 15 ile 20 arası olan sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: sınıf öğretmeni, sosyo-kültürel özellikler, eğitim ortamı.

GİRİŞ

İnsanoğlu tarım öncesi toplumdan tarım toplumuna, tarım toplumundan sanayi toplumuna, sanayi toplumundan bilgi toplumuna doğru sürekli bir değişim ve gelişim süreci içerisinde bulunmaktadır. Bu değişimin ve dönüşümün temel sebeplerinden biri de var olan bilginin ya daha gelişmişini ya daha doğrusunu bulma arzusudur. Bu değişim süreci, kuşkusuz eğitim kanalıyla gerçekleşmektedir. Durkheim (1956), eğitimi, “eğitim, yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata henüz hazır olmayanlara tatbik edilen bir tesirdir. Gayesi ise, çocukta hem bir bütün olarak siyasi cemiyetin, hem de çok özel olarak bağlı olduğu hususi meslek çevresinin ondan istediği belirli miktarda fiziki, entelektüel ve moral durumları hâsıl etmek ve geliştirmek” (Aktaran: İnal, 2004:68) olarak tanımlamaktadır.

İstendik hedeflerin verilmesi sürecinde öğretim programlarının dört ögesinden biri olan öğrenme yaşantılarının sağlanabilmesi için öğretmen tarafından öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun bir ortam oluşturulmalıdır. “Eğitim ortamı, sınıfın fiziksel, davranışsal ve öğretim ortamlarının birleşimiyle oluşur. Amaçlara ulaşmaya en uygun fiziksel düzenlemeler, çok yönlü hazırlıklara dayalı etkili bir eğitim planı, bu planın uygulanışında gözlenmek istenen öğretmen ve öğrenci davranış örüntüleri, ortamın öğeleri olarak görülebilir” (Başar, 1999:78). Eğitim ortamı, öğretme- öğrenme etkinliklerinin meydana geldiği, eğitsel iletişim ve etkileşimin gerçekleştiği çevredir. Aynı zamanda eğitim ortamının temel karakteristiği, diğer ortamlara göre iletişim kaynakları ve süreçlerinin zenginliğidir (Alkan, 1992:4). “Yeni beceri, duygu ya da bilgi kazanmak anlamında eğitim sürecinin verimliliğini artıracak temel gereklilik iletişim yeterliliğidir. İletişimin yetersiz olduğu ortamlarda eğitim amaçlarının yeterli düzeyde gerçekleştirilmesi mümkün olmayacaktır” (Akyıldız, 1996:10). “Öğrenme öğretme süreci, bir nevi bir iletişim ve etkileşim sürecidir. Öğretmenlerin öğrenciler ile iletişimde bulunmaksızın öğretim işini gerçekleştirmeleri imkânsızdır” (Saban, 2002:9). Eğitim

* Sorumlu Yazar: Öğr. Gör., Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Şanlıurfa, hbozaslan@gmail.com

** Okutman Dr., İnönü Üniversitesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Malatya, genc@inonu.edu.tr

*** Yard. Doç. Dr., Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Şanlıurfa, ahmetkaya@harran.edu.tr

**** Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Malatya, fmerter@inonu.edu.tr

ortamının sadece ihtiyaca uygun materyallerle donatılmış olması yeterli değildir. Aynı zamanda eğitim-öğretime uygun bir psikolojik ortamı da ihtiva etmesi gerekmektedir.

Bireyin ilgisini çeken ve ihtiyaçlarını karşılayan ortam, bireyi daha uzun süre o ortamda tutabilir ve ortamdaki faaliyetlere etkin katılımını sağlayabilir. Bilginin öğrenilmesi ve kalıcı olabilmesi için eğitim ortamının öğrencinin ilgisini çekmesi ve ihtiyacını karşılaması gerekmektedir. Dolayısıyla eğitim programındaki hedeflerin kazandırılması için öğretim programının temel ögesi olan öğretme-öğrenme yaşantıları sürecinde, öğrencinin hazırbulunuşluğuna, ilgisine ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir eğitim ortamının oluşturulması gerekmektedir. Uygun ve yeterli bir eğitim-öğretim ortamının hedefleri kazandırma sürecinde önemli bir etkiye sahip olabileceği söylenebilir. “Eğitsel etkinliklerin oluştuğu, bireyin iletişim ve etkileşimde bulunduğu, personel, araç, gereç, tesis ve organizasyon gibi öğelerin oluşturduğu bu çevre eğitim ortamı olarak tanımlanmaktadır” (Çoksak, 2007:24). “Eğitim ortamı, öğretme-öğrenme etkinliklerinin meydana geldiği, eğitsel iletişim ve etkileşimin gerçekleştiği çevredir” (Deryakulu, 2004:34). “Yeni beceri, duygu ya da bilgi kazanmak anlamında eğitim sürecinin verimliliğini arttıracak temel gereklilik iletişim yeterliliğidir. İletişimin yetersiz olduğu ortamlarda eğitim amaçlarının yeterli düzeyde gerçekleştirilmesi mümkün olmayacaktır” (Akyıldız, 1998:16). Eğitim-öğretim süreci planlı etkinlikler gerektirmektedir. Eğitim-öğretim programının hedefleri göz önünde bulundurularak tasarlanan etkinlikler gerçekleştirilirken öğretim ortamının iklimi öğrenmeye elverişli olmalı ve gerekli olan araç-gereçler ortamda mutlaka bulunmalıdır. Bir eğitim ortamı fiziksel, sosyal ve psikolojik boyutlar göz önüne alınarak düzenlenmelidir. Öğretmen tarafından tasarlanarak oluşturulan eğitim ortamı çağdaş bulgular çerçevesinde kendini sürekli yenilemelidir. Eğitim ve bilişim teknolojisindeki gelişmeler ışığında eğitim ortamının materyalleri, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre yeniden tasarlanmalı ve düzenlenmelidir. Ayrıca öğretmen derse girmeden önce yapacağı etkinlikleri planlamalı, uygulayacağı yöntem ve tekniğe göre materyallerini belirlemelidir. Uygun eğitim-öğretim ortamı sağlanması için öğretmenin fiziki ortamı hazırlaması, ders planlarını yapması ve hedefe uygun materyal hazırlaması gerekmektedir.

Okulun program, öğretmen, öğrenci, yönetici, bina, araç-gereçlerden oluşan beş temel ögesi vardır (Erden, 2001). Sınıf yönetimi ise, yönetsel, pedagojik ve stratejik bir bakış açısıyla sınıf ortamını düzenlemek ve sınıftaki çalışmalara yön vermektir. Sınıf içi çalışmalar genellikle öğretimle ilgili etkinlik ve eğitsel çabalardan oluşur. Çeşitli ve çok sayıdaki bu öğretimsel çalışma ve çabanın ancak belli standartlarda gerçekleştirilebilenleri eğitimsel yaşantılar hâline gelebilmektedir. Dolayısıyla eğitimsel yaşantıları doğurabilecek belirli özellikteki eğitim durumlarını oluşturmak ve ayarlamak için (Ertürk, 1991) sınıf yönetimi gereklidir. Özellikle uygun olmayan davranışların azaltılması için sınıf ortamının dikkatli bir biçimde örgütlenmesi gerekir (Ataman, 2000). “Sınıf ortamı hem öğretmenlerin sınıf içi davranışlarını hem de öğrencilerin akademik başarılarını ve okulla ilgili duyuşsal özelliklerini etkiler” (Erden, 2001:15).

Dönmez (2008)’e göre ortam, davranışın gerçekleştirilebilmesi için gerekli fiziksel, sosyal ve psikolojik etkenlerin tümünü kapsayan genel bir kavramdır. Ortam, buradaki anlamı dikkate alınarak, öğrenme çevresi olarak ifade edilebilir. Davranış, yine çok bilinen tanımı ile organizmanın çevreyle etkileşiminin bir ürünüdür. Öyleyse, ortam ya da öğrenme çevresi davranış değişikliği için başta saydığımız diğer koşulları da etkileyen bir değişkendir. Özellikle çocukluk döneminde, çevresel etkenler, okulun fiziki yapısı, sınıf içi ve dışı öğrenme ortamı... vb. etkenler çocuğun okul ve öğrenme yaşamını doğrudan ya da dolaylı olarak etkiler (David & Weinstein, 1987).

Dünyanın bütün ülkelerinde derslerin planlanması konusu, öğretmenlerin en önemli ve en karmaşık görevleri arasında gelmektedir. “Plan, öğretmenin bir ders saati süresi boyunca öğrencilerle ne tür etkinliklerde bulunacağını, onlara nasıl ve neler öğreteceğini gösteren bir rehberdir”

(Küçükahmet, 2000:79). Planlama karar verme sürecinin geniş bir çeşitliliğe sahip olmasını gerektirmektedir (Clark & Peterson, 1986). Öğretimi planlama genellikle yıllık planlar, ünite planları ve günlük planlar ve / veya ders planları olmak üzere üç şekilde yapılandırılır. Yıllık planlar, uzun vadeli öğretim kararlarını almada ve müfredat önceliklerini kayıt altına almada ve zaman ayarlamalarında, dersin uyum içerisinde yapılmasında ve öğretim materyallerinin hazırlanmasında ve dersin değerlendirilmesinde anahtar rol oynamaktadır (Glatthorn, 1993). Bundan dolayı bütün öğretmenler eğitim etkinlikleri için çeşitli planlar yapmak zorundadırlar (Kılıç, 2010). Öğretimi planlama çalışmalarının dersin öğretime başlamadan yapılması, daha hatasız kararların alınmasını sağlayacaktır (Tan & Erdoğan, 2004). Günümüzde öğretmenler daha yüksek bir ders etkililiği sağlamak amacıyla dersi planlama ve organize etme çabasına daha fazla özen göstermektedirler (Allinder, 1994).

Öğretmen, derse ilişkin planını yaparken görsel ve işitsel araçları nerede, ne şekilde kullanacağını belirlemelidir (Demirel, 2003). Öğretmenler, bir konunun öğretilmesinde kendilerine yardımcı olacağını düşündükleri eğitim aracını, görev yaptıkları yerde bulamayabilirler. Öğretmenler bu engeli, mevcut imkânlarla kendileri öğretim materyali hazırlayarak aşabilirler. Öğretim materyali hazırlarken öğretmen, materyalin pratikliğine, öğrencilere ve dersin konusuna uygunluğuna ilişkin sorulara cevap bulmalıdır (Demirel, 2003).

Hackbarth (1996)'ya göre ise öğretim araç-gereçleri ve materyaller;

- Öğrenme ortamlarını zenginleştirmekte,
- Öğrencilerin ilgilerini diri tutmakta,
- Öğrencileri öğrenmeye ve ders çalışmaya teşvik etmekte,
- Yeni bilgiler ile önceki öğrenilen bilgiler arasında ilişki kurmayı kolaylaştırmakta,
- Öğrenenlerin dersle kendi yaşantıları arasında bağlantı kurmalarını sağlamakta,
- Öğrencilerin bilgiye erişmelerine ve değerlendirmelerine imkân tanımakta,
- Bilginin anlaşılmasını ve dış dünyayı algılamayı kolaylaştırmakta,
- Bireysel öğretimi desteklemektedir.

Günümüz toplumu, sosyal ve kültürel unsurların bileşkesi sayılabilecek bir yapıya sahiptir. Sosyo-kültürel yapı birbirlerini karşılıklı olarak etkileyen bir özelliğe sahiptir ve bu yapıyı, sosyal ve kültürel unsurların basit bir toplamı olarak görmek yanlıştır. Bu yapıyı oluşturan farklı nitelikler ve özellikler vardır. "Sosyo-kültürel yapı, makro ve mikro bütün etkileşim düzlemlerinde, davranışsal ve bilişsel boyutların birbirinden ayrılmazlığı düşüncesini ifade eder (Dikeçligil, 1997:45).

Sosyal ve kültürel olarak iki alanın, sosyo-kültürel yapı olarak ele alınmasını zorunlu kılan öge, hem sosyalliği hem de kültürelliği ifade eden toplumsal kurumlardır. Bireyler sosyo-kültürel yapı içerisinde bir yandan kültür çevresine, diğer yandan sosyal çevreye bağlıdır ve bu sebeple sosyo-kültürel yapı içerisinde belirli kurumlara ihtiyaç vardır. Kurum ise, kişilerin sosyal gereksinimlerini karşılamak amacıyla belirli, onaylanmış ve birleştirilmiş tarzda oynadıkları, sürekli sosyal örüntü, rol ve ilişki yapısıdır (Fichter, 1994). Mills (2000)'e göre sosyo-kültürel yapıyı anlamının tek yolu, toplumsal kurumlar arasındaki ilişkilerin anlaşılmasından geçmektedir. Ele alınan dar çerçeveli ortam ile sosyo-kültürel yapı arasındaki bağıntı, kurumsal kavrayış ile göz önünde tutulacak olursa, bu konuyla ilgili çalışma yapacak kişinin, toplumsal yapı ideasını devamlı göz önünde tutması gerekir. Etkileşim, sosyal yaşamın temel sürecidir. Özellikle sembolik etkileşim sosyolojik bakımdan önemlidir çünkü statüler, normlar, değerler ve karşılıklı ilişkilerle ilgilidir. Bireyler, diğerlerinin farkına varırlar, düşünce ve duygu etkileşiminde bulunurlar ve birbirlerinin davranışları üzerinde tahminde bulunurlar. Tahminleri çerçevesinde birbirlerini etkileyen sözler söylerler, davranışlarda

bulunurlar. Diğer bir ifadeyle, insanlar karşılıklı etki ve tepki dünyasında yaşarlar. Bu etki ve tepki sürecine sosyal etkileşim denir. Sosyal etkileşim, sosyal ilişki örüntüleri oluşturur. Bu etkileşim örüntüleri sayesinde sosyal ilişkiler kurulur ve sonuçta da sosyal yapı ortaya çıkar (Sezal, 2003).

Sosyo-kültürel özellikler bireyin yaşantısında önemli rol oynayan öğelerdir. Bireyin cinsiyeti, doğum yeri, aile büyüklüğü, kardeş sayısı, anne ve babasının eğitim durumu, gelir düzeyi, meslekleri onun günlük yaşamına önemli ölçüde olumlu ya da olumsuz yansıtılabilmektedir. Sosyo-kültürel özellikler, bireyin okul yaşantısını da etkileyebilmektedir. Öğretmenlerin yukarıda bahsedilen sosyo-kültürel özelliklerinin yanı sıra, görev yaptıkları okullar ve mesleki kıdemleri de doğrudan ve dolaylı olarak okul ve sınıf ortamını etkileyebilmektedir. Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin eğitim programına uygun olarak dersi planlama, materyal hazırlama ve fiziki ortamları hazırlama yeterliklerinin sosyo-kültürel faktörler açısından farklılaşma düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi kapsamında öğrenme yaşantılarını uygularken daha nitelikli bir hazırlık yapmalarına ve öğrenci ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir ortam hazırlamalarına katkıda bulunabilir. Araştırmada bu nedenle sınıf öğretmenlerinin eğitim programına uygun materyal hazırlama, fiziki ortam hazırlama ve ders öncesini planlama ile sosyo-kültürel faktörler (cinsiyet, kıdem, okul türü, öğrenci sayısı, aile büyüklüğü, kardeş sayısı, doğum yeri, aile büyüklüğü, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba meslekleri, anne-baba gelirleri) arasındaki ilişki incelenmektedir.

YÖNTEM

Bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi kapsamında derse başlamadan önce ve dersi işleme sürecinde yaptıkları hazırlıkların sosyo-kültürel özelliklerine göre farklılaşım farklılaşmadıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu çerçevede, sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama yeterlikleri ve sosyo-kültürel özellikleri ölçek yoluyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu nedenle çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada (5= her zaman, 4= sık sık, 3= bazen, 2= nadiren, 1= hiç) arasında derecelendirilmiş, 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Veriler toplandıktan sonra SPSS paket programı kullanılarak analizleri yapılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini, 2009–2010 eğitim-öğretim yılında Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, 2009–2010 eğitim- öğretim yılında Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan toplam 159 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanması için Çoksak (2007) tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Ders Konularına Uygun Ortam Hazırlama Yeterlilikleri” adlı ölçek formu kullanılmış ve yapılan bu çalışmada ölçeğin güvenilirliği 0.83 bulunmuştur. Bu çalışma için de yeniden yapılan güvenilirlik katsayısı tespitine göre, ölçeğin alfa güvenilirlik katsayısı ise 0.81 bulunmuştur. Ölçek toplam dört bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümü, öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili bağımsız sorulardan oluşurken, diğer bölümleri ise sırasıyla fiziki ortam hazırlama yeterliliği, derse hazırlık planları yapma yeterliliği ve konuya uygun materyal hazırlama yeterliliği boyutlarından oluşmaktadır. Değerlendirmede *t* Testi, varyans analizi teknikleri kullanılmış, *t* Testi sonuçlarında anlamlı bir sonuç çıktığında aritmetik ortalamadan yararlanılmıştır. Varyans analizinde Levene testi sonuçlarına göre varyansların homojen olup olmadığına bakılarak *p* değeri (*p*=0,480) bulunmuştur. Bu değer .05

değerinin üzerinde olduğundan, varyanslar arasında fark olmadığı ve dolayısıyla varyansların eşit dağıldığı görülmüştür. Bu nedenle tek yönlü varyans analizinde anlamlı bir fark bulunduğu farkın kaynağını bulmak için Tukey HSD testinden yararlanılmıştır. Ayrıca ölçek maddelerinin aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans değerlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, kıdem, okul türü, öğrenci sayısı, aile büyüklüğü, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim düzeyleri, anne ve baba gelirleri, doğum yeri, anne ve baba mesleği değişkenleri ile eğitim ortamına uygun ortam, plan ve materyal hazırlama arasındaki ilişkiye ait bulgular yer almaktadır.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 1’de sınıf öğretmenlerinin uygun ortam, plan ve materyal hazırlama ile cinsiyet değişkenine ait bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin *t* Testi Sonuçları

	Cinsiyet	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Fiziki Ortam Hazırlama	Kadın	75	41.1	6.70	157	2.10	.030
	Erkek	84	38.7	7.26			
Plan Hazırlama	Kadın	75	53.97	7.34	157	2.38	.020
	Erkek	84	51.14	7.60			
Materyal Hazırlama	Kadın	75	63.17	9.97	157	1.79	.070
	Erkek	84	60.33	9.92			

Tablo 1 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlamaya ait toplam puan ortalamaları ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır ($p < .05$). Bu farka göre araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin ortalamaları ($\bar{X} = 41.1$), erkek öğretmenlere ($\bar{X} = 38.7$) göre daha yüksektir. Bu bulgudan hareketle, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla fiziki ortam hazırlamaya ilişkin yeterliliklerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin ders hazırlık planlarına ilişkin toplam puan ortalamaları ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasındaki ilişki istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($p < .05$). Bu farka göre araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin aritmetik ortalamaları ($\bar{X} = 53.97$), erkek öğretmenlere ($\bar{X} = 51.14$) göre daha yüksektir. Bu bulgudan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre ders hazırlık planlarını yapmakta daha yeterli olduğu söylenebilir. Yine Tablo 1’den anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenlerinin konuya uygun materyal hazırlamaya ilişkin toplam puan ortalamaları ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p > .05$).

Kıdem Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 2’de kıdem değişkenine ait bulgular verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde kıdem değişkeni ile konuya uygun materyal hazırlama, plan hazırlama ve uygun fiziki ortam hazırlama arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Kıdem Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	261.18	4	65.297	1.313	.268*
	Gruplar İçi	7659.03	154	49.734		
	Toplam	7920.22	158			
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	282.092	4	70.523	1.229	.301*
	Gruplar İçi	8833.581	154	57.361		
	Toplam	9115.673	158			
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	152.332	4	38.083	.373	.827*
	Gruplar İçi	15710.662	154	102.017		
	Toplam	15862.994	158			

* $p > .05$ **Okul Türü Değişkenine İlişkin Bulgular**

Tablo 3'te okul türü değişkenine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1943.688	4	485.922	12.521	.000*	1-2
	Gruplar İçi	5976.539	154	38.809			3-1
	Toplam	7920.226	158				4-1
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	2747.973	4	686.993	16.615	.000*	1-2
	Gruplar İçi	6367.700	154	41.349			3-1
	Toplam	9115.673	158				4-1
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	3154.325	4	788.581	9.556	.000*	1-2
	Gruplar İçi	12708.668	154	82.524			3-1
	Toplam	15862.994	158				4-1

1: İl Özel Okulu; 2: Devlet İl Merkez Okulu; 3: Devlet İlçe Merkez Okulu; 4: Devlet Köy-Kasaba Okulu

* $p < .05$

Tablo 3'te sınıf öğretmenlerinin, okul türü değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri, okul türü

değişkenine göre fiziki ortam hazırlama [$F(4;154)=12.521, p<.05$], plan hazırlama [$F(4;154)=16.615, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(4;154)=9.556, p<.05$] boyutlarında olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, *fiziki ortam hazırlama boyutunda*, il özel okulu ile devlet il merkez okulu; devlet ilçe merkez okulu ile il özel okulu; devlet köy-kasaba okulu ile il özel okulu arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, il özel okulu ($\bar{X}=47.95$) ile Devlet il merkez okulu ($\bar{X}=38.28$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=47.95$) ile devlet ilçe merkez okulu ($\bar{X}=37.26$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=47.95$) ile devlet köy-kasaba okulu ($\bar{X}=39.27$) arasında il özel okulu lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, il özel okulu ile devlet il merkez okulu; devlet ilçe merkez okulu ile il özel okulu; devlet köy-kasaba okulu ile il özel okulu arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, il özel okulu ($\bar{X}=61.45$) ile Devlet il merkez okulu ($\bar{X}=52.11$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=61.45$) ile devlet ilçe merkez okulu ($\bar{X}=49.25$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=61.45$) ile devlet köy-kasaba okulu ($\bar{X}=48.22$) arasında il özel okulu lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, il özel okulu ile devlet il merkez okulu; devlet ilçe merkez okulu ile il özel okulu; devlet köy-kasaba okulu ile il özel okulu arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda, il özel okulu ($\bar{X}=71.85$) ile devlet il merkez okulu ($\bar{X}=61.02$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=71.85$) ile devlet ilçe merkez okulu ($\bar{X}=58.25$) arasında il özel okulu lehine, il özel okulu ($\bar{X}=71.85$) ile devlet köy-kasaba okulu ($\bar{X}=58.12$) arasında il özel okulu lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Öğrenci Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 4'te sınıf öğretmenlerinin öğrenci sayısı değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri öğrenci sayısı değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(3;155)=12.091, p<.05$], plan hazırlama [$F(3;155)=18.910, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(3;155)=18.910, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, *fiziki ortam hazırlama boyutunda*, 15-20 ile 21-30; 15-20 ile 31-40; 15-20 ile 41 ve üzeri öğrenci sayısına sahip gruplar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, öğrenci sayıları 15-20 ($\bar{X}=45.17$) ile 21-30 ($\bar{X}=37.12$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 31-40 ($\bar{X}=38.57$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 41 ve üzeri ($\bar{X}=38,30$) arasında 15-20 lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, 15-20 ile 21-30; 15-20 ile 31-40; 15-20 ile 41 ve üzeri öğrenci sayısına sahip gruplar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, öğrenci sayıları 15-20 ($\bar{X}=57.92$) ile 21-30 ($\bar{X}=46.22$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 31-40 ($\bar{X}=52.84$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 41 ve üzeri ($\bar{X}=50.88$) arasında 15-20 lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1502.032	3	500.677	12.091	.000*	15-20 ile 21-30
	Gruplar İçi	6418.194	155	41.408			15-20 ile 31-40
	Toplam	7920.226	158				15-20 ile 41 ve üzeri
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	2442.418	3	814.139	18.910	.000*	15-20 ile 21-30
	Gruplar İçi	6673.255	155	43.053			15-20 ile 31-40
	Toplam	9115.673	158				15-20 ile 41 ve üzeri
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	2442.418	3	814.139	18.910	.000*	15-20 ile 21-30
	Gruplar İçi	6673.255	155	43.053			15-20 ile 31-40
	Toplam	9115.673	158				15-20 ile 41 ve üzeri

* $p < .05$

Materyal hazırlama boyutunda farkın, 15-20 ile 21-30; 15-20 ile 31-40; 15-20 ile 41 ve üzeri öğrenci sayısına sahip gruplar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda, öğrenci sayıları 15-20 ($\bar{X}=68.53$) ile 21-30 ($\bar{X}=55.67$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 31-40 ($\bar{X}=61.11$) arasında 15-20 lehine, 15-20 ile 41 ve üzeri ($\bar{X}=59,87$) arasında 15-20 lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Aile Büyüklüğü Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 5'te aile büyüklüğü değişkenine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Aile Büyüklüğü Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin *t* Testi Sonuçları

	Ortam	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Fiziki Ortam Hazırlama	Geniş Aile	28	37.53	7.53	157	1.93	0.55
	Çekirdek Aile	131	40.36	6.90			
Plan Hazırlama	Geniş Aile	28	49.53	8.73	157	2.03	0.84
	Çekirdek Aile	131	53.06	7.24			
Materyal Hazırlama	Geniş Aile	28	57.14	10.17	157	2.87	0.01
	Çekirdek Aile	131	62.64	9.75			

 $p < .05$

Tablo 5 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam ve plan hazırlamaya ilişkin toplam puan ortalamaları ile aile büyüklüğü bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır

($p>0,05$). Sınıf öğretmenlerinin konuya uygun materyal hazırlamaya ilişkin toplam puan ortalamaları ile aile büyüklüğü bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır ($p<0,05$). Bu farka göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden çekirdek aileye sahip olanların ortalamaları ($\bar{X}=62.64$), geniş aileye sahip olan öğretmenlerin ortalamalarına ($\bar{X}=57.14$) göre daha yüksektir. Bu bulgudan çekirdek aileye sahip olan sınıf öğretmenlerinin geniş aileye sahip öğretmenlere göre konuya uygun materyal hazırlamada daha yeterli olduğu söylenebilir.

Kardeş Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 6'da öğretmenlerin kardeş sayısı değişkenine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Kardeş Sayısı Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	446.689	3	148.896	3.088	.069*
	Gruplar İçi	7473.537	155	48.216		
	Toplam	7920.226	158			
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	494.495	3	164.832	2.964	.064*
	Gruplar İçi	8621.178	155	55.621		
	Toplam	9115.673	158			
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	250.378	3	83.459	.829	.480*
	Gruplar İçi	15612.615	155	100.727		
	Toplam	15862.994	158			

* $p>.05$

Tablo 6 incelendiğinde kardeş sayısı değişkeni ile fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 7'de baba eğitim düzeyi değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin, fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri baba eğitim düzeyi değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(5;153)=6.448, p<.05$], plan hazırlama [$F(5;153)=5.452, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(5;153)=4.434, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, fiziki ortam hazırlama boyutunda, yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler; ortaöğretim mezunu olanlar ile okuma yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ilköğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, baba eğitim düzeyi yükseköğretim ($\bar{X}=43.97$) olanlar ile okuma-yazma bilenler

(\bar{X} =34.65) arasında yükseköğretim olanlar lehine, ortaöğretim (\bar{X} =40.20) olanlar ile okuma-yazma bilenler (\bar{X} =34.68) arasında ortaöğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile ilköğretim (\bar{X} =38.95) olanlar arasında yükseköğretim olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1378.526	5	275.705	6.448	.000*	1-4
	Gruplar İçi	6541.700	153	42.756			2-4
	Toplam	7920.226	158				1-3
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	1378.588	5	275.718	5.452	.000*	1-4
	Gruplar İçi	7737.085	153	50.569			2-4
	Toplam	9115.673	158				1-3
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	2007.635	5	401.527	4.434	.001*	1-4
	Gruplar İçi	13855.358	153	90.558			2-4
	Toplam	15862.994	158				1-3

1: Yükseköğretim; 2: Ortaöğretim; 3: İlköğretim; 4:Okuma yazma bilmiyor

* $p < .05$

Plan hazırlama boyutunda farkın, yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler; ortaöğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ilköğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olanlar (\bar{X} =61.45) ile okuma-yazma bilenler (\bar{X} =52.11) arasında yükseköğretim olanlar lehine, ortaöğretim olanlar (\bar{X} =61.45) ile okuma-yazma bilenler (\bar{X} =49.25) arasında ortaöğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar (\bar{X} =61.45) ile ilköğretim olanlar (\bar{X} =48.22) arasında yükseköğretim lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler; ortaöğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ilköğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre, materyal hazırlama boyutunda, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olanlar (\bar{X} =65.76) ile okuma-yazma bilenler (\bar{X} =53.56) arasında yükseköğretim olanlar lehine, ortaöğretim olanlar (\bar{X} =61.71) ile okuma-yazma bilenler (\bar{X} =53.26) arasında ortaöğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile ilköğretim olanlar (\bar{X} =61.24) arasında yükseköğretim lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 8’de anne eğitim düzeyi değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan

hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri anne eğitim düzeyi değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(4;154)=9.587, p<.05$], plan hazırlama [$F(4;154)=6.214, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(4;154)=6.549, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1579.019	4	394.755	9.587	.000*	1-4
	Gruplar İçi	6341.208	154	41.177			1-5
	Toplam	7920.226	158				1-2
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	1266.809	4	316.702	6.214	.000*	1-4
	Gruplar İçi	7848.864	154	50.967			1-5
	Toplam	9115.673	158				1-3
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	2306.111	4	576.528	6.549	.000*	1-4
	Gruplar İçi	13556.882	154	88.032			1-5
	Toplam	15862.994	158				1-3

1: Yükseköğretim; 2: Ortaöğretim; 3: İlköğretim; 4: Okuma yazma biliyor; 5: Okuma yazma bilmiyor

* $p<.05$

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, fiziki ortam hazırlama boyutunda; yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ortaöğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olanlar ($\bar{X}=45.04$) ile ortaöğretim olanlar ($\bar{X}=43.25$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilenler ($\bar{X}=37.13$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler ($\bar{X}=35.13$) arasında yükseköğretim olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ilköğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olanlar ($\bar{X}=57.82$) ile ortaöğretim olanlar ($\bar{X}=53.70$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilenler ($\bar{X}=49.75$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler ($\bar{X}=49.12$) arasında yükseköğretim olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma-yazma bilenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile okuma yazma bilmeyenler; yükseköğretim mezunu olanlar ile ilköğretim mezunu olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama

boyutunda, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olanlar ($\bar{X}=68.43$) ile ortaöğretim olanlar ($\bar{X}=64.33$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilenler ($\bar{X}=58.81$) arasında yükseköğretim olanlar lehine, yükseköğretim olanlar ile okuma-yazma bilmeyenler ($\bar{X}=56.28$) arasında yükseköğretim olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Babannın Mesleği Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 9'da babanın mesleği değişkenine göre fiziki ortam, plan ve materyal hazırlamaya ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Babanın Mesleği Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1200.366	5	240.073	5.466	.000*	Memur-İşçi
	Gruplar İçi	6719.860	153	43.921			Memur-Çiftçi
	Toplam	7920.226	158				Memur-Serbest Meslek
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	972.345	5	194.469	3.654	.004*	Memur-İşçi
	Gruplar İçi	8143.328	153	53.224			Memur-Çiftçi
	Toplam	9115.673	158				Memur-Serbest Meslek
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	1493.667	5	298.733	3.181	.009*	Memur-İşçi
	Gruplar İçi	14369.326	153	93.917			Memur-Çiftçi
	Toplam	15862.994	158				Memur-Serbest Meslek

* $p < .05$

Babannın mesleği değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin, fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri okul türü değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(3;153)=5.466$, $p < .05$], plan hazırlama [$F(3;153)=3.654$, $p < .05$] ve materyal hazırlama [$F(3;153)=3.181$, $p < .05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, fiziki ortam hazırlama boyutunda, babalarının meslekleri memur ile işçi; memur ile çiftçi; memur ile serbest meslek olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, babalarının meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=43.27$) ile işçi olanlar ($\bar{X}=35.13$) arasında memur olanlar lehine, memur olanlar ile çiftçi olanlar ($\bar{X}=36.27$) arasında memur olanlar lehine, memur olanlar ile serbest meslek olanlar ($\bar{X}=40.92$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, babalarının meslekleri memur ile işçi; memur ile çiftçi; memur ile serbest meslek olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, babalarının meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=55.67$) ile işçi olanlar ($\bar{X}=50.80$) arasında

memur olanlar lehine, memur olanlar ile çiftçi olanlar ($\bar{X}=48.47$) arasında memur olanlar lehine, memur olanlar ile serbest meslek olanlar ($\bar{X}=53.75$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, babalarının meslekleri memur ile işçi; memur ile çiftçi; memur ile serbest meslek olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda, babalarının meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=66.12$) ile işçi olanlar ($\bar{X}=59.26$) arasında memur olanlar lehine, memur olanlar ile çiftçi olanlar ($\bar{X}=58.24$) arasında memur olanlar lehine, memur olanlar ile serbest meslek olanlar ($\bar{X}=62.52$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Annenin Mesleği Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 10’da annenin mesleği değişkenine göre fiziki ortam, plan ve materyal hazırlama yeterliliğine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Annenin Mesleği Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1236.365	5	247.273	5.660	.000*	
	Gruplar İçi	6683.861	153	43.685			Memur-ev hanımı
	Toplam	7920.226	158				
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	1032.508	5	206.502	3.909	.002*	
	Gruplar İçi	8083.165	153	52.831			Memur-ev hanımı
	Toplam	9115.673	158				
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	1677.627	5	335.525	3.619	.004*	
	Gruplar İçi	14185.367	153	92.715			Memur-ev hanımı
	Toplam	15862.994	158				

* $p < .05$

Tablo 10’da annenin mesleği değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri annenin mesleği değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(5;153)=5.660, p<.05$], plan hazırlama [$F(5;153)=3.619, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(5;153)=3.909, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, *fiziki ortam hazırlama boyutunda*, annelerinin meslekleri memur ile ev hanımı olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, öğretmenlerin

annelerinin meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=45.20$) ile ev hanımı olanlar ($\bar{X}=38.57$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, annelerinin meslekleri memur ile ev hanımı olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, öğretmenlerin annelerinin meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=57.91$) ile ev hanımı olanlar ($\bar{X}=52.48$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, annelerinin meslekleri memur ile ev hanımı olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda, öğretmenlerin annelerinin meslekleri memur olanlar ($\bar{X}=68.64$) ile ev hanımı olanlar ($\bar{X}=60.14$) arasında memur olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Doğum Yeri Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 11’de doğum yeri değişkenine göre fiziki ortam, plan ve materyal hazırlamaya ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Doğum Yeri Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	125.799	2	62.899	1.259	.287*
	Gruplar İçi	7794.428	156	49.964		
	Toplam	7920.226	158			
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	310.745	2	155.373	2.753	.067*
	Gruplar İçi	8804.928	156	56.442		
	Toplam	9115.673	158			
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	165.211	2	82.606	.821	.442*
	Gruplar İçi	15697.783	156	100.627		
	Toplam	15862.994	158			

* $p > .05$

Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin doğum yeri değişkeni ile fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Babanın Geliri Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 12’de babanın geliri değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri babanın geliri değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(4;154)=7.486, p<.05$], plan hazırlama [$F(4;154)=6.047, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(4;154)=4.564, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Babanın Geliri Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Bulgular

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1289.326	4	322.331	7.486	.000*	₺ 1251 ve üzeri-1-500
	Gruplar İçi	6630.901	154	43.058			₺ 1251 ve üzeri-501-750
	Toplam	7920.226	158				₺ 1251 ve üzeri-751-1000
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	1237.439	4	309.360	6.047	.000*	₺ 1251 ve üzeri-1-500
	Gruplar İçi	7878.234	154	51.157			₺ 1251 ve üzeri 501-750
	Toplam	9115.673	158				₺ 1251 ve üzeri 751-1000
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	1681.222	4	420.305	4.564	.002*	₺ 1251 ve üzeri-501-750
	Gruplar İçi	14181.772	154	92.089			₺ 1251 ve üzeri-751-1000
	Toplam	15862.994	158				

* $p < .05$

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, fiziki ortam hazırlama boyutunda, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺1-500 gelire sahip olanlar; ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺501-750 gelire sahip olanlar; ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺751-1000 gelire sahip olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, babalarının geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=43.06$) ile ₺1-500 olanlar ($\bar{X}=35.56$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri olanlar ile ₺501-750 olanlar ($\bar{X}=38.60$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri olanlar ile ₺751-1000 olanlar ($\bar{X}=36.85$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺1-500 gelire sahip olanlar; ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺501-750 gelire sahip olanlar; ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺751-1000 gelire sahip olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, babalarının geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=55.52$) ile ₺1-500 olanlar ($\bar{X}=51.47$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri olanlar ile ₺501-750 olanlar ($\bar{X}=51.26$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri olanlar ile ₺751-1000 olanlar ($\bar{X}=48.56$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺501-750 gelire sahip olanlar; ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile ₺751-1000 gelire sahip olanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda babalarının geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=65.44$) ile ₺1-500 olanlar ($\bar{X}=56.93$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri olanlar ile ₺501-750 olanlar ($\bar{X}=60.32$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine, ₺1251 ve üzeri

olanlar ile ₺751-1000 olanlar ($\bar{X}=58.38$) arasında ₺1251 ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Annenin Geliri Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 13'te annenin geliri değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlama, plan hazırlama ve materyal hazırlama boyutlarına ilişkin görüşleri okul türü değişkenine göre; fiziki ortam hazırlama [$F(5;153)=5.943, p<.05$], plan hazırlama [$F(5;153)=5.899, p<.05$] ve materyal hazırlama [$F(5;153)=5.570, p<.05$] boyutları olmak üzere tüm boyutlarda anlamlı farklılık göstermektedir.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Annenin Geliri Değişkenine Göre Fiziki Ortam, Plan ve Materyal Hazırlamasına İlişkin Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Analizi Sonuçları

		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Fiziki Ortam Hazırlama	Gruplar Arası	1288.111	5	257.622	5.943	.000*	₺ 1251 TL ve üzeri- Yok
	Gruplar İçi	6632.115	153	43.347			
	Toplam	7920.226	158				
Plan Hazırlama	Gruplar Arası	1473.190	5	294.638	5.899	.000*	₺ 1251 TL ve üzeri- Yok
	Gruplar İçi	7642.483	153	49.951			
	Toplam	9115.673	158				
Materyal Hazırlama	Gruplar Arası	2442.890	5	488.578	5.570	.000*	₺ 1251 TL ve üzeri- Yok
	Gruplar İçi	13420.103	153	87.713			
	Toplam	15862.994	158				

* $p<.05$

Farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu bulmak amacıyla yapılan Tukey HSD testine göre söz konusu farkın, *fiziki ortam hazırlama boyutunda*, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre fiziki ortam hazırlama boyutunda, annelerinin geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=47.91$) ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar ($\bar{X}=38.52$) arasında ₺1251 TL ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Plan hazırlama boyutunda farkın, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre plan hazırlama boyutunda, annelerinin geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=59.12$) ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar ($\bar{X}=51.48$) arasında ₺1251 TL ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Materyal hazırlama boyutunda farkın, ₺1251 ve üzeri gelire sahip olanlar ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar arasında olduğu saptanmıştır. Bu bulgulara göre materyal hazırlama boyutunda, annelerinin geliri ₺1251 ve üzeri olanlar ($\bar{X}=70.29$) ile herhangi bir gelire sahip olmayanlar ($\bar{X}=60.14$) arasında ₺1251 TL ve üzeri olanlar lehine anlamlı farklılıklar görülmüştür.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Eğitim-öğretim sürecinde fiziksel mekânın, bir yandan öğretimin hedeflerine uygun olarak gerçekleştirilmesinde diğer yandan öğrenmenin gerçekleştirilmesinde katkıda bulunduğu, az sayıda da olsa, yapılan araştırmalarla tespit edilmiştir (Uludağ & Odacı, 2002). Yine araştırmalar, etkili öğretim ve örgütlenme becerilerinin biçimlendirdiği olumlu sınıf çevresinin, davranış sorunlarını azalttığını ve öğrenci başarısını artırdığını ortaya koymuştur (Celep, 2000; Özden, 2002; Tertemiz, 2000). Yeşil (2006)'ya göre, bir ders süreci içerisinde öğretmenlerin sahip olmaları gereken yeterlik alanları şöyle sıralanabilir: Derse giriş yapma, iletişim kurma, öğretim yöntemlerini kullanma, öğretim araç ve materyallerinden yararlanma, ölçme-değerlendirme, demokratik eğitim ortamı oluşturma ve özel alan bilgisine sahip olmadır.

Sınıf öğretmenlerinin fiziki ortam hazırlamaya yönelik yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi ile ilgili bulgulara göre araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin ortalamaları, erkek öğretmenlere göre daha yüksektir. Bu bulgudan hareketle, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre fiziki ortam hazırlamaya ilişkin daha yeterli olduğu söylenebilir. Ayrıca, araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin derse hazırlık planlarına ilişkin toplam puan ortalamalarının, erkek öğretmenlere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre ders hazırlık planlarını yapmakta daha yeterli oldukları söylenebilir. Araştırma sonucuna göre uygun eğitim ortamı hazırlama ile cinsiyet arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Çoksak (2006) tarafından yapılan araştırmaya göre de erkek öğretmenlerin ders konularına uygun olarak sınıfın fiziki ortamını hazırlama oranı, kadın öğretmenlere göre daha yüksek ve kadın öğretmenlerin konulara uygun şekilde dersi planlama oranı, erkek öğretmenlere göre daha yüksektir.

Okul türü değişkeni ile fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlamaya ilişkin toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Gruplar arasında da il özel okulu ile ilçe özel okulu lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar ışığında özel okullarda çalışan sınıf öğretmenlerinin lehine, eğitim programlarına uygun ortam hazırlama yeterliklerinde anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrenci sayısı değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Sınıflarında 15-20 öğrenciye sahip sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama yeterliğinin diğer sınıf öğretmenlerine göre daha üst düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Sınıf mevcudu ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda ilköğretim okullarının sınıf mevcutları, 15 ile 20 öğrenci arasında olacak şekilde düzenlenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin konuya uygun materyal hazırlamaya ilişkin toplam puan ortalamaları ile aile büyüklüğü değişkeni arasında tespit edilen anlamlı farka göre; araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden çekirdek aileye sahip olanların ortalamalarının, geniş aileye sahip olan öğretmenlerin ortalamalarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle çekirdek aileye sahip olan sınıf öğretmenlerinin geniş aileye sahip olan öğretmenlere göre konuya uygun materyal hazırlamaya ilişkin daha yeterli olduğu söylenebilir. Aile türü ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anne eğitim düzeyi değişkenine göre fiziki ortam, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Anne eğitim düzeyi yükseköğretim ve ortaöğretim olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Eğitim düzeyi ile uygun eğitim ortamı arasında da anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Baba eğitim düzeyi değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Baba eğitim düzeyi yükseköğretim ve ortaöğretim olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Eğitim düzeyi ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Babanın mesleği değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Babası memur olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Meslekler ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Annenin mesleği değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Annesi memur olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Meslekler ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu veri ışığında; kız öğrencilerin okullaşma oranı arttırılmalıdır.

Babanın geliri değişkenine göre fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Babasının geliri ₺1250 TL ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Gelir ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Annenin geliri bağımsız değişkenine göre fiziki ortam hazırlama yeterliliği, derse hazırlık planları ve konuya uygun materyal hazırlama toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmıştır. Annesinin geliri ₺1250 TL ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin eğitim programlarına uygun ortam hazırlama açısından diğer sınıf öğretmenlerine göre daha yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Gelir ile uygun eğitim ortamı arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

Bütün bu sonuçlar göz önüne alındığında öğretmenlerin fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları yapma ve konuya uygun materyal hazırlama konularında daha da yeterli hâle gelmeleri için eğitilmelerinin ve bilinçlendirilmelerinin sağlanması, okulların eğitim-öğretim araç-gereçleri bakımından daha da zenginleştirilmesi, sınıf mevcutlarının azaltılması, toplumun gelir ve eğitim düzeyinin arttırılmasına yönelik tedbirlerin üst yönetim tarafından alınması ve araştırmacılar için de fiziki ortam hazırlama, derse hazırlık planları yapma ve konuya uygun materyal hazırlama dışında sınıf yönetimine ilişkin diğer değişkenlerden, olumlu sınıf ikliminin oluşturulması, sınıf içi etkili iletişimin sağlanması, iyi ilişkilerin kurulması, öğrenci katılımı, örgütlenme, davranış düzeni, öğretimin değerlendirilmesi, vb. gibi boyutların araştırılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyıldız, H. (1996). *Eğitim ortamındaki iletişim, kaynak ve süreçlerinin uzaktan eğitim açısından değerlendirilmesi*. Türkiye I. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyum Bildirileri. Milli Eğitim Bakanlığı Film Radyo TelevizyonlaEğitim Başkanlığı (FRTEB), ss.9-17, 12-15 Kasım 1996, Ankara, Türkiye.
- Alkan, C. (1992). *Eğitim ortamlarının düzenlenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Allinder, R. M. (1994). The relationship between efficacy and the instructional practices of special education teachers and consultant. *Teacher and Special Education, 17*, 86-95.
- Ataman, A. (2000). Sınıf İçinde Karşılaşılan Davranış Problemleri ve Bunlara Karşı Geliştirilen Önlemler. (Ed.

- L. Küçükahmet) *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Celep, C. (2000). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Clark, C. M., & Peterson, P. L. (1986). Teacher thought processes. In M. C. Wittrock (Ed.), *The third handbook of research on teaching* (pp. 255-296). Chicago: Rand McNally.
- Çoksak, F. (2006). *Öğretmenlerin ders konularına uygun ortam hazırlama yeterlikleri*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Davit, T. G., & Weinstein, C. S. (1987). *The built environment and children's development*. New York: Plenum Press.
- Demirel, Ö. (2003). *Planlamadan uygulamaya öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Deryakulu, D. (1994). *Eğitim teknolojisi, iletişim, öğrenme*. 22.11.2011 tarihinde <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/505/6076.pdf> adresinden alınmıştır.
- Dikeçligil B. (1997). Bir Analiz Modeli Denemesi: "Sosyal Yapı" ve "Toplumsal Yapı", *Yeni Türkiye-Türk Dünyası Özel sayı*, Cilt II, ss. 645, Ankara.
- Dönmez, B. (2008). Okul ve sınıf ergonomisi ya da insanı incelemek. *Eğitime Bakış Dergisi*, 4(11), 10-14.
- Durkheim, E. (1956). *Education and sociology*. (S. D. Fox, Çev.), Illinois: The Free Press Glencoe.
- Erden, M. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Fichter, J. (1994). *Sosyoloji nedir?* (N. Çelebi, Çev.). Ankara: Atilla Kitabevi.
- Glatthorn, A. A. (1993). Helping teachers to better instructional planning. *Education Digest*, 59(2), 16-19.
- Hackbarth, S. (1996). *The educational technology handbook: a comprehensive guide: process and products for learning*. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- İnal, K. (2004). *Eğitim ve iktidar: Türkiye'de ders kitaplarında demokratik ve milliyetçi değerler*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Kılıç, D. (2010). Yenilenen ilköğretim programlarında planlama ve öğretmenlerin hazır planlarla ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 1-19.
- Küçükahmet, L. (2000). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Mills, C. W. (2000). *Toplumbilimsel düşün*. (Ü. Oskay, Çev.). İstanbul: DER Yayınları.
- Saban, A. (2002). *Öğrenme öğretme süreci*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sezal, İ. (2003). *Sosyolojiye giriş*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özden, Y. (2002). Sınıf yönetimi. E. Garip (Ed.), *Sınıf içinde öğrenme öğretme ortamının düzenlenmesi*, ss. 57. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Tan, Ş., & Erdoğan, A. (2005). *Öğretimi planlama ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Tertemiz, N. (2000). Sınıf yönetimi. L. Küçükahmet (Ed.), *Sınıf yönetimi ve disiplin* ss. 72, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Uludağ, Z. & Odacı, H. (2002). Eğitim öğretim faaliyetlerinde fiziksel mekân. *Milli Eğitim Dergisi*, 153-154, 16.04.2012 tarihinde <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/153-154/uludag.htm> adresinden alınmıştır.
- Yeşil, R. (2006). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf içi öğretim yeterlikleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 61-78.